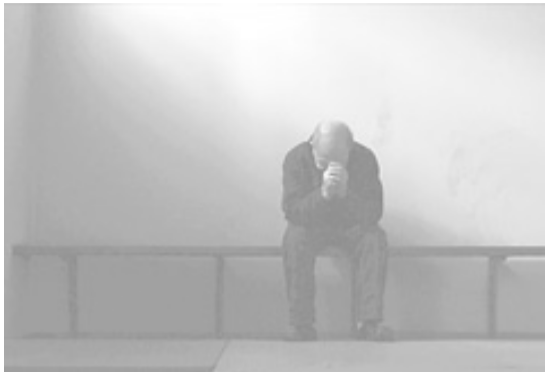

cinema | «ich bin enric marco»

Una imatge del film.

Per què enganxava el relat d'Enric Marco?

► **Títol:** *Ich bin Enric Marco*. Estat espanyol, 2009.
Directors: Lucas Verma i Santiago Fillol.

IMMA MERINO
 Enric Marco va explicar durant anys una i altra vegada la seva experiència imaginada al camp de concentració alemany de Flossenbürg. Havent-se documentat i fent «seves» les experiències de supervivents, testimonis d'ells mateixos amb l'afegit moral que també ho són dels morts, Marco procedia com un novel·lista amb la diferència bàsica que, sense establir cap pacte de ficció, l'experiència ni va explicar-la en tercera persona ni en una primera persona hipotètica, sinó en una que s'afirmava com a real. Aquest jo construït, a més, i essent una cosa estranya en el cas dels supervivents dels camps nazis, a vegades tenia l'impudor de presentar-se com un heroi, com ara quan explicava la imaginària partida d'escacs guanyada a un oficial nazi: «Aquell dia vaig guanyar la meua batalla de Stalingrad», va arribar a dir davant les càmeres de TV3, com es reproduïx al documental *Ich bin Enric Marco*, que també mostra les llàgrimes de Carme Chacón quan Marco va parlar al Congrés dels Diputats. En descobrir-se la seva impostura, l'heroi imaginari va revelar-se com un mentider i fins com un traïdor. En tot cas, les reaccions airades en contra del fabulista són justificades: havia jugat amb el foc d'un fet històric amb moltíssimes víctimes reals.

Realitzar una pel·lícula sobre Enric Marco, doncs, pot convidar al dubte (per què donar la paraula a un «farsant» i, a més, davant d'una càmera?) i a tota mena de prevencions. Santiago Fillol i Lucas Verma, joves cineastes d'origen argentí, van concebre el seu documental amb la consciència dels dubtes que podia plantejar i també dels perills que assumien, com ara el de la fascinació pròpia davant d'un fabulista amb gran capacitat retòrica i empàtica. Però la manera amb la qual segueixen Marco, mentre aquest intenta reconstruir el seu passat «real», reflecteix un punt de vista volgutament distanciat. Des d'aquest distanciament, més enllà del judici que s'hagi fet i que pugui fer-se a l'impostor, conviden a una reflexió: per què el relat d'Enric Marco enganxava? No serà que transmetia la memòria «assimilada» dels camps nazis? Que ho feia com un narrador capaç de recórrer a l'efectisme emotiu, cosa que no es troba en els textos de Primo Levi, Jean Ameris, Robert Antelme, Amat-Piniella i d'altres supervivents que van escriure sobre la seva experiència? Què ens diu Marco sobre una època en què a les escoles es llegeix *El noi del pijama de ratlles* i els antics camps nazis formen part dels circuits turístics? Quan Enric Marco arriba a Flossenbürg, on es confronta amb el seu passat inventat, al camp hi ha visitants, als quals ja no els pot explicar la història que va narrar amb «èxit» a tants d'altres visitants. Abans s'haurà confrontat amb els escenaris del seu passat real i el documental s'haurà convertit en el retrat d'un personatge patètic: un home perdut que voldria tornar a entrar dins la història de la qual ha estat expulsat.

la crònica

Modèstia a part

JAUME VIDAL

● Això de la globalització a vegades fa riure. Ara diem que el que passa aquí se sap immediatament allà, a l'altra punta del món. Bé, això no és cert del tot. D'Enric Badia Romero se'n saben moltes coses, per exemple, als països escandinaus, però aquí (a Catalunya), més enllà del Guinardó, el seu barri, qui coneix el que ha fet aquest barceloní nascut l'any 1930?

Badia Romero és dibuixant, i entre els molts treballs que ha fet al llarg de la seva vida n'hi ha un que li ha donat una rellevància que li reconeixen seguidors d'arreu del món: sota la signatura de Romero va ser dibuixant del personatge Modesty Blaise en dues de les etapes més interessants dels personatges. Per als que no coneguin o no recordin Modesty Blaise, podem dir que es tracta d'una mena de James Bond en femení, de fet és contemporània seva. Va néixer com a personatge de tira de premsa el maig de 1963 al diari londinenc *Evening Standard*. El seu creador literari va ser l'escriptor Peter O'Donnell i el primer dibuixant de la sèrie s'anomenava Jim Holdaway. Quan aquest darrer va tenir un accident, Romero va ocupar el seu lloc triat pel mateix creador, Peter O'Donnell, que coneixia el treball de Romero perquè havia publicat al Regne Unit diversos treballs d'agència.

L'any 1966, el director Josep Losey va adaptar el personatge al cinema en una versió protagonitzada per Monica Vitti i Terence Stamp que va decebre el creador, que va considerar que havia traït l'esperit del personatge. O'Donnell va ser més condescendent amb la producció de Quentin Tarantino *El meu nom és Modesty*, una nova recreació del personatge dirigida per Scott Spiegel el 2003.

La història de Modesty és la d'una persona formada en el patiment. Quan era una nena fugí d'un camp de refugiats de la Segona Guerra Mundial i viatja tota sola per Europa i el Pròxim Orient. Coneix el professor que a més de do-

Enric Badia Romero, al seu estudi a Barcelona. / ANDREU PUIG

nar-li un nom, incorporarà a la seva vida nòmada l'ànsia del coneixement. Modesty es dedica a robar, a més d'altres objectes, llibres. Quan el seu tutor mor, ella s'incorpora a una organització criminal anomenada la Xarxa, de la qual acabarà sent la líder. La moral de Modesty Blaise traspasa els límits de la legalitat, però hi ha alguna cosa de Robin Hood en el seu comportament. Per exemple, no vol tractes amb els que negocien amb drogues. El seu company és Willie Garvin, criat com ella al carrer. Després d'haver-se fet rics amb el delictes es retiren a Londres, però la vida sedentària no els complau i acaben, gràcies al seu coneixement del món de l'hampa, treballant pel servei secret britànic.

La sèrie es va publicar a la premsa britànica fins l'any 2000, però el record resta viu. Tant és així que

s'ha tornat a publicar a la premsa, i a més a més s'editen nombrosos reculls que es fan cada any a tot el món i dels quals encara rep Romero l'encàrrec de fer les noves portades. No fa gaire, Planeta DeAgostini va recuperar tota la sèrie en una col·lecció.

Encara ara Badia Romero és cridat periòdicament arreu del món en convencions on es reuneixen els fans del personatge, que reconeixen que la seva gran aportació al personatge va ser trencar la fredor que li va donar el primer dibuixant i haver-li donat un toc molt més sensual a la protagonista. Els seguidors de Modesty mantenen viu el personatge i ell (que gràcies al contracte que va signar encara rep una part de drets d'autor) continua recreant el personatge en il·lustracions de tota mena, ja que té l'autorització del creador per fer-ho.

Accent edita el recull de poemes de Maria Cabrera «La matinada clara»

DANI CHICANO / Girona
 ● Maria Cabrera i Callís (Girona, 1983) és llicenciada en filologia catalana, doctoranda en lingüística i poetessa. El 2002 va guanyar el premi Amadeu Oller per a joves poetes inèdits amb *Jonàs* (Galerada, 2002). Ara, Accent Editorial li publica el recull de poemes il·lustrats *La matinada clara*. Les il·lustra-

cions, seguint la tècnica del collage, han anat a càrrec de Maria Alcaraz (Rafelcofer, la Safor, 1979). Alcaraz ha publicat els seus dibuixos a *El País*, *El Periódico* i el fanzine *Malalitra*. *La matinada clara* es presentarà a Girona el 22 (La 22, 20 h) i el 23 de gener (La Llibreteria, 12 h), i el 10 de març (21.30 h) a l'Horizon de Barcelona.

Una de les il·lustracions del recull, obra de Maria Alcaraz.